

Omtrykt (30/5 2005)
(tilbagetages – omdeles i stedet op UVT alm. del)

Til medlemmerne i Udvalget for Videnskab og Teknologi

Fra Dicars side undrer vi os meget over svaret fra videnskabsminister Helge Sander. Ofte plejer folk at medgive, at der er nogle problemer og gå konstruktivt ind i løsningen af dem, men han afviser pure, at der overhovedet er noget at komme efter. Det må føles meget besynderligt for folk rundt om i den offentlige sektor. Og det gør det i hvert fald for os i Dicar.

Det minder os om justitsminister Lene Espersens svar i sagen om eks-rockeren Dan Lyng. Ordvalget er på samme måde vendt og drejet for at dække over situationen. Det er bare mærkeligt at gøre i en sag som denne, hvor alle parter er bedst tjent med at få en åben diskussion om problemer, og hvordan de løses.

Vi er derfor glade for at have gjort opmærksom på disse ting. Og vi hiver det frem igen, når problemerne viser sig.

For at være mere konkret på nogle af punkterne:

Jeg har været til møde med It- og Telestyrelsen, efter at vi fremsatte kritikken. De ændrer nu på deres høringsmetoder for at få langt flere til at kommentere. Der er tidligere kun kommet få reaktioner. Styrelsens medarbejdere har også holdt møde med Pilsgaard-udvalget om miljødata, og her er det blevet klart, hvad de når i FESD, og hvad Pilsgaard-udvalget selv må sørge for af udvekslingsstandarder for at miljødata kan komme på plads. Miljøfolket er således ved at lave deres eget udkast til udveksling i dialog med It- og Telestyrelsen, der har erkendt, at de nuværende "standarder" ikke er nok. Tilsvarende kunne man forestille sig at få meldt klart ud på andre områder, hvor langt standarderne når før strukturreformen, og hvad der ikke nås, som folk må løse på anden vis.

Når Helge Sander siger, at FESD-løsningerne vil kunne overholde krav til arkivering af data, der er en følge af overflytning af IT-systemer i forbindelse med kommunalreformen, er det jo et utilstrækkeligt svar. Ja, måske kan FESD-standarderne overholde krav til arkivering, men vil de rent faktisk kunne løfte flytte-opgaven og sikre systemernes virkemåde, specielt omkring borgernes retssikkerhed og opnået effektivitet - se det svarer han ikke på, og det er jo det, der er vigtigt. Det er også et problem, at han ikke går ordentligt ind i spørgsmålet om åbenhed. It- og Telestyrelsen inviterer os nu til at kommentere på, om deres standarder vil kunne leve op til åbenhed. Det er en positiv åbning, så vi faktisk kan begynde at komme videre. Men det er den første. Og alle tidligere forslag til ministerier og andre om at tage generel åbenhed op som en del af IT-politikken eller lave forsøg med åbenhed - ligesom de laver forsøg med et hav af andre ting, det er afvist indtil nu.

For overhovedet at få en institution til at forholde sig praktisk til database-åbenhed måtte vi køre sagen om adgang til alle data om modtagere af EU's landbrugsstøtte, som efterfølgende fik Fødevarerministeriet til at komme med et udspil om de generelle regler på området, som deres it-systemer skal kunne håndtere.

Inden for åbenhed vil vi især se på, om de nye systemer kan håndtere adgang til databaser, udtræk af systemer og postlister. Vi vil se på, om der faktisk opstilles definitioner af en sag, og hvad der skal arkiveres. Helt grundlæggende mangler der en referencemodel, hvor man definerer, hvad der er en sag, hvornår den skal oprettes, og hvad der skal være i den. Der mangler definitioner af begreber og indhold og lister over lovlige værdier. Det nytter ikke meget med åbenhed i systemet, hvis de afgørende ting ikke er kommet ind, jfr. Ombudsmandens nylige kritik af, at flere offentlige IT-systemer ikke ser ud til at kunne leve op til forvaltningslov og offentlighedslov.

Helge Sander nævner, at der er stillet krav om, at de nye systemer skal understøtte aktindsigt i henhold til offentlighedslov og forvaltningslov. Det er jo ikke nok. Dels skal det jo specificeres langt dybere og prøves af i praksis, dels er det jo fornuftigt, at disse systemer også bliver bygget til at leve op til de tankegange om åbenhed, som i øjeblikket kan stykkes sammen fra EU-direktiver, EU-politikker, Offentlighedskommissionens arbejde og lignende. Ikke sådan, at man skal være forberedt på alt, men det er jo klogt at få tingene bygget op, så systemerne ikke skal udbygges for en formue ved hver lovændring. Det kan være, at det kan undgås med de initiativer, der er taget indtil nu for eksempel ved, at "det er tænkt ind", men det må undersøges konkret af folk med erfaring i aktindsigt, sådan som IT- og Telestyrelsen har inviteret os til, før man skråsikkert kan udtale sig om, at der ikke er nogen problemer.

Med venlig hilsen/With kind regards

Nils Mulvad

Direktør - Executive director

Dicar - Center for Analytisk Journalistik/Danish International Center for Analytical Reporting

Olof Palmes Allé 11

DK-8200 Aarhus N

Denmark

Phone: + 45 89 440 492

Cell: +45 51504808

Website: www.dicar.dk - www.dicar.org